แบบรายงานการตรวจราชการและนิเทศงานกรณีปกติ ระดับกระทรวง
รอบที่ 1 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุพรรณบุรี
การพัฒนาระบบบริการสุขภาพ (Service Plan) สาขาปลูกถ่ายอวัยวะ

1. ประเด็นการตรวจราชการ

การพัฒนาระบบบริการสุขภาพ (Service Plan) สาขาปลูกถ่ายอวัยวะ

2.หัวข้อ

สาขาปลูกถ่ายอวัยวะ

เป้าหมาย : บริจาคอวัยวะมากกว่า 1.4 : 100 Hospital death ในโรงพยาบาล A, S

: บริจาคดวงตามากกว่า 1.3 : 100 Hospital death ในโรงพยาบาล A, S

3. สถานการณ์

ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 ของสภากาชาดไทย มีผู้ลงทะเบียนรอรับการผ่าตัดปลูกถ่ายอวัยวะ 5,735 ราย มีผู้บริจาคอวัยวะ 315 ราย มีผู้ได้รับการปลูกถ่ายอวัยวะไปแล้ว 697 ราย มีผู้แสดงความจำนงบริจาคอวัยวะ 126,440 ราย ส่วนเรื่องดวงตายังมีผู้รอรับการผ่าตัดเปลี่ยนกระจกตา 13,510 ราย (ข้อมูลณ วันที่ 13 พฤศจิกายน 2562) จากข้อมูลจะเห็นว่ายังมีผู้รอรับการปลูกถ่ายอวัยวะและปลูกถ่ายกระจกตาเหลืออยู่จำนวนมากแต่ยังมีผู้บริจาคอวัยวะและดวงตาจำนวนน้อย โรงพยาบาลศูนย์เจ้าพระยายมราชได้รับมอบหมายให้เป็นศูนย์รับบริจาคอวัยวะและดวงตา มีคณะกรรมการและคณะทำงานศูนย์รับบริจาคอวัยวะ เพื่อดำเนินงานการรับบริจาคอวัยวะและดวงตาอย่างต่อเนื่อง มีการจัดอบรมสร้างเจตคติ ความเข้าใจที่ถูกต้องของการบริจาคอวัยวะแก่บุคลากรสาธารณสุข มีพยาบาลได้รับรับการอบรมหลักสูตรเฉพาะทางสาขาการปลูกถ่ายอวัยวะ 1 คน หลักสูตรการเจรจาการขอบริจาคอวัยวะ 6 คน หลักสูตรการจัดเก็บดวงตา 1 คน มีแพทย์ศัลยกรรมระบบประสาท 5 คน ส่วนโรงพยาบาลสมเด็จพระสังฆราชองค์ที่ 17 มีพยาบาลได้รับการอบรมหลักสูตรการเจรจาการขอบริจาคอวัยวะ 5 คน

4. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์

4.1 ตัวชี้วัด (KPI) ชื่อ อัตราส่วนของจำนวนผู้ยินยอมบริจาคอวัยวะจากผู้ป่วยสมองตายต่อจำนวนผู้ป่วยเสียชีวิตในโรงพยาบาล (โรงพยาบาล A, S)

เป้าหมาย บริจาคอวัยวะ ≥ 1.4 : 100 Hospital death

A = จำนวนผู้บริจาคอวัยวะจากผู้ป่วยสมองตายที่ได้รับการผ่าตัดนำอวัยวะออก (actual donor)

B = จำนวนผู้ป่วยที่เสียชีวิตใน รพ. จากทุกสาเหตุ (hospital death) ในปีงบประมาณ 2563

<table>
<tr><td colspan="8">ตัวชี้วัด (KPI) ชื่อ อัตราส่วนของจำนวนผู้ยินยอมบริจาคอวัยวะจากผู้ป่วยสมองตายต่อจำนวนผู้ป่วยเสียชีวิตในโรงพยาบาล (ในโรงพยาบาลA,S) เป้าหมาย บริจาคอวัยวะ ≥ 1.4 ราย :100 Hospital death</td></tr>
<tr><td colspan="3">ข้อมูลย้อนหลัง 3 ปี</td><td rowspan="2">เกณฑ์</td><td colspan="4">ไตรมาส 1 ปีงบประมาณ 2564 (1ต.ค.-ธ.ค.63)</td></tr>
<tr><td>2561</td><td>2562</td><td>2563</td><td>อำเภอ</td><td>เป้าหมาย</td><td>ผลงาน</td><td>ร้อยละ/อัตรา</td></tr>
<tr><td colspan="3">ระดับประเทศ</td><td rowspan="10">Actual donor ≥ 1.4 ราย :100 hospital death</td><td>เมือง</td><td>≥1.4 :100 Hospital death</td><td>1 ราย</td><td>0.05% (1/ 1,904)</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>เดิมบาง</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td colspan="3">เขต 5</td><td>ด่านช้าง</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td></td><td>-</td><td></td><td>บางปลาม้า</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td colspan="3">จังหวัดสุพรรณบุรี</td><td>ศรีประจันต์</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td>0%</td><td>0.06 %</td><td>0.06%</td><td>ดอนเจดีย์</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td>(0/1,373)</td><td>(1/1,703)</td><td>(0/1,707)</td><td>สองพี่น้อง</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td colspan="3"></td><td>สามชุก</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td colspan="3"></td><td>อู่ทอง</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td colspan="3"></td><td>หนองหญ้าไซ</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td colspan="3"></td><td>รวม</td><td></td><td>1 ราย</td><td>0.05% (1/1,904)</td></tr>
</table>

4.2 ตัวชี้วัด (KPI) ชื่อ อัตราส่วนชองจำนวนผู้ยินยอมบริจาคดวงตาจากผู้ป่วยสมองตายต่อจำนวนผู้ป่วยเสียชีวิตในโรงพยาบาล (ในโรงพยาบาลA,S) เป้าหมาย บริจาคดวงตา ≥ 1.3 ราย :100 Hospital death

A = จำนวนผู้ยินยอมบริจาคดวงตาที่ได้รับการจัดเก็บดวงตาจากผู้ป่วยสมองตาย

B = จำนวนผู้ป่วยที่เสียชีวิตใน รพ. จากทุกสาเหตุในปีงบประมาณ 2563

<table>
<tr><td colspan="8">ตัวชี้วัด (KPI) ชื่อ อัตราส่วนของจำนวนผู้ยินยอมบริจาคดวงตาจากผู้ป่วยสมองตายต่อจำนวนผู้ป่วยเสียชีวิตในโรงพยาบาล (ในโรงพยาบาล A,S) เป้าหมาย บริจาคดวงตา ≥ 1.3 ราย :100 Hospital death</td></tr>
<tr><td colspan="3">ข้อมูลย้อนหลัง 3 ปี</td><td rowspan="2">เกณฑ์</td><td colspan="4">ไตรมาส 1 ปีงบประมาณ 2564 (1ต.ค.-ธ.ค.63)</td></tr>
<tr><td>2561</td><td>2562</td><td>2563</td><td>อำเภอ</td><td>เป้าหมาย</td><td>ผลงาน</td><td>ร้อยละ/อัตรา</td></tr>
<tr><td colspan="3">ระดับประเทศ</td><td rowspan="14">จำนวนผู้บริจาคดวงตา ≥ 1.3 ราย :100 hospital death</td><td>เมือง</td><td>≥ 1.3 ราย : 100 Hospital death</td><td>0 ราย</td><td>0% (0/1,904)</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>เดิมบาง</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td colspan="3">เขต 5</td><td>ด่านช้าง</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td></td><td>-</td><td></td><td>บางปลาม้า</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td colspan="3">จังหวัดสุพรรณบุรี</td><td>ศรีประจันต์</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td>0.15%</td><td>0.12%</td><td>0.06%</td><td>ดอนเจดีย์</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td>(2/1,373)</td><td>(2/1,703)</td><td>(1/1,707)</td><td>สองพี่น้อง</td><td>-</td><td>-</td><td>1 ราย</td></tr>
<tr><td colspan="3"></td><td>สามชุก</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td colspan="3"></td><td>อู่ทอง</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td colspan="3"></td><td>หนองหญ้าไซ</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td colspan="3"></td><td>รวม</td><td></td><td>1 ราย</td><td>1 ราย</td></tr>
</table>

5.การวิเคราะห์สถานการณ์ในพื้นที่

ปัญหา/สาเหตุ	แผนงาน/โครงการ/ กิจกรรมการแก้ไขปัญหา	ความก้าวหน้า/ ผลการดำเนินงาน
1.เรื่องการรับบริจาคอวัยวะ มีโรงพยาบาลที่มีความพร้อมเป็น Donor Center ได้เพียงแห่งเดียวคือ รพ.ศูนย์เจ้าพระยายมราช เนื่องจากมีแพทย์ศัลยกรรมระบบประสาทที่สามารถประเมินผู้ป่วยที่มีภาวะสมองตายได้ มีหอผู้ป่วยหนัก (ICU) ที่มีระบบการจัดการ clear เตียงนำผู้ป่วยที่มีภาวะสมองตายเข้าไปดูแล (Declare brain death) ได้ มีบุคลากรที่มีความพร้อมในการดูแลผู้ป่วย ส่วนรพ.สังฆราชองค์ที่ 17 มีหอผู้ป่วยหนัก (ICU) แต่บุคลากรยังขาดประสบการณ์และความรู้ในการดูแลผู้ป่วย (Declare brain death) อย่างเป็นระบบส่วน รพ.เครือข่ายที่เหลือยังขาดความพร้อมในการเป็น Donor center เช่นยังไม่มีหอผู้ป่วยหนัก บุคลากรยังไม่ได้รับการอบรม เป็นต้น ในเรื่องการบริจาคดวงตาสามารถทำได้ใน 2 รพ.คือรพ.เจ้าพระยายมราช (สามารถจัดเก็บดวงตาได้เอง) และรพ.สมเด็จพระสังฆราชองค์ที่ 17(จัดเก็บดวงตาโดยสภากาชาดไทย) ส่วน รพ.เครือข่ายที่เหลือเป็น รพ.ที่ช่วยประชาสัมพันธ์ให้ผู้รับบริการมาแสดงความความจำนงบริจาคอวัยวะและดวงตา	1.ประชุมคณะกรรมการดำเนินงาน service plan ระดับจังหวัดปีละ 1 ครั้งเพื่อวางแผนการพัฒนางานการเพิ่มยอดบริจาคอวัยวะและดวงตา 2.ประชุมวิชาการเรื่องการเจรจาการขอรับบริจาคอวัยวะให้กับ รพ.เครือข่ายและรพสต. 3.เป็นพี่เลี้ยงให้กับ รพ.สมเด็จพระสังฆราชองค์ที่ 17 กรณีมี case บริจาคอวัยวะที่ต้องเข้าสู่กระบวนการ declare brain death 4.กรณีโรค COVID 19ยังมีการระบาดอยู่ ติดต่อสื่อสารทางโทรศัพท์ ระบบไลน์ อีเมล์	กำลังอยู่ในระหว่างดำเนินการ

6. ผลการดำเนินงาน /ผลการดำเนินงานตามมาตรการสำคัญ

Small Success 3 เดือน	ผลการดำเนินงาน
การเพิ่มยอดผู้บริจาคอวัยวะและดวงตา 1.รณรงค์ประชาสัมพันธ์ออกเสียงตามสายของโรงพยาบาลเชิญชวนการรับบริจาคอวัยวะทุกวัน 2.ร่วมออกหน่วยรับบริจาคอวัยวะและดวงตาร่วมกับหน่วยของจังหวัดทุกเดือน 3.ตั้งบูทหน้าห้องศูนย์รับบริจาคอวัยวะเพื่อรับการแสดงความจำนงบริจาคอวัยวะและดวงตาทุกวันในเวลาราชการ 4.มี Nurse-Coordinator เดิน round ตามหน่วยงานที่คาดว่าจะมีผู้ป่วยสมองตายเพื่อค้นหา case ผู้ป่วยที่คาดว่าจะเป็นผู้บริจาคอวัยวะได้สัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง 4.กรณีหน่วยงานพบว่ามี caseที่คาดว่าจะเป็นผู้บริจาคอวัยวะได้ให้แจ้งมาที่ Nurse-Coordinator ทุกครั้งเพื่อให้ไปดูถ้าพบว่าเป็นผู้ป่วยสมองตายที่เข้าเกณฑ์เป็นผู้บริจาคอวัยวะได้ จะเริ่มกระบวนการขอบริจาคอวัยวะโดยขอเจรจากับญาติผู้ป่วยทุกรายเพื่อให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะและดวงตา ถ้าญาติยินยอมจึงเริ่มเข้าสู่กระบวนการ declare brain death และขอย้ายเข้าห้อง ICU 5ขยายงานการรับบริจาคอวัยวะสู่แผนกอายุรกรรมให้เพิ่มมากขึ้น	ได้รับ case บริจาคอวัยวะ 1 ราย ผ่าตัดได้ไต 2 ข้าง

7. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

ข้อ	ปัญหา อุปสรรค ปัจจัยที่ทำให้การดำเนินงานไม่บรรลุวัตถุประสงค์	ข้อเสนอแนะที่ให้ต่อหน่วยรับตรวจ
1.	ญาติตัดสินใจไม่ยินยอมบริจาคอวัยวะถึงแม้ได้รับข้อมูลจากแพทย์แล้วว่าผู้ป่วยมีภาวะสมองตาย	1.เพิ่มการประชาสัมพันธ์การสร้างความรู้ ความเข้าใจ ทัศนคติที่ดีถูกต้องเรื่องการบริจาคอวัยวะและดวงตาให้กับผู้รับบริการและประชาชนทั่วไปเพื่อให้มีการแสดงความจำนงการบริจาคอวัยวะและดวงตาให้เพิ่มมากขึ้น
3.	ยังไม่มีพยาบาล full time บางครั้งไม่สามารถปฏิบัติงานนอกเวลาราชการ	- พัฒนาทีมในโรงพยาบาลโดยการอบรมเจ้าหน้าที่และเพิ่มเจ้าหน้าที่ในทีม - พิจารณาเพิ่มค่าตอบแทนเพื่อเป็นแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน

8. ผู้รับผิดชอบ

ชื่อผู้รับผิดชอบ	กลุ่มงาน	เบอร์โทร	e-mail
1. นพ. ชัชวาล เตชะมีเกียรติชัย	แพทย์ศัลยกรรมระบบประสาท	081-721-1308	chutsuphan@gmail.com
2. น.ส. ณัจยา พานศรี	พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ	094-367-4404	Moonnightdevil2523@gmail.com